

Članak Larry Butlera, prvog zamjenika visokog predstavnika: “Politika zabiranja glave u pijesak nije rješenje kada se radi o javnom zdravlju”

Od posljednjih mjeseci 2003. godine u Aziji je ptičjom gripom zaraženo oko 120 ljudi a više od 60 ih je umrlo. To nije pandemija, i ne treba ni da postane. Trenutno je rizik infekcije smrtonosnim virusom ptičje gripe nemjerljivo manji od rizika zaraze sezonskim virusom gripe koji ne ostavlja smrtne posljedice. Ovaj rizik može i da ostane na niskom nivou ako organi širom svijeta preduzmu razumne i efikasne korake i primjene međunarodno prihvatljive standarde upravljanja zdravljem životinja. Ovaj virus, kao i svaki drugi, može se identificirati brzo i spriječiti njegovo širenje.

Za to postoje veterinarske službe.

Nadležni organi na novou BiH trenutno preduzimaju razumne i efikasne korake po pitanju ptičje gripe. Međutim, drugi aspekti zdravlja ljudi i životinja moraju se tretirati sa istom pažnjom i na nivou entiteta.

Nakon godina nepotrebnog odlaganja, državna Agencija za veterinarstvo, na svu sreću, sada je u mogućnosti da u većem ili manjem obimu izvršava sve svoje zadatke. U njih spada izrada zakona, provođenje veterinarskih inspekcija na graničnim prelazima, izdavanje dozvola za vršenje inspekcije uvozne/izvozne hrane, te inspekcija preduzeća koja se bave uvozom i izvozom hrane.

Agencija za veterinarstvo je jedno od osnovnih tijela zaduženih da osiguraju da je hrana životinjskog porijekla koju jedemo zdrava.

Na entitetskom nivou, zdravlje životinja (što se direktno tiče sigurnosti hrane) i zdravlje ljudi predstavlja akutni problem.

Prema raspoloživim podacima, između januara 2004. i juna 2005. godine u Federaciji je bilo 1259 životinja zaraženih brucelozom. U istom periodu, u Federaciji je zaraženo 147 građana. U oktobru ove godine, broj infekcija ljudi se povećao nakon izbijanja zaraze brucelozom u Željeznom Polju, Općina Žepče. Hercegovačko-neretvanski kanton se također smatra žarištem bruceloze, kao i Sarajevski, Zeničko-dobojski i Srednjobosanski kanton.

Bruceloza može biti fatalna ako se ne tretira na pravi način. Ona se prenosi sa životinja na ljude putem direktnog kontakta ili putem konzumiranja svježeg mesa koje nije termalno obrađeno. Sa adekvatnim nadzorom zdravlja životinja, smrtni slučajevi bi trebali biti spriječeni. Međutim, aranžmani u Federaciju su neadekvatni.

Uprkos nedavnom izbijanju bruceloze – što je rijetka pojava u Evropi, a posebno zabrinjavajuća za BiH – reakcija nadležnih institucija Federacije bila je minimalna. Nadležni organi su poduzeli korektivne mjere za rješavanje posljedica izbijanja zaraze, ali nisu preduzeli *preventivne* mjere koje će spriječiti buduće zaraze.

Još jedan zabrinjavajući faktor je što bruceloza nije oduvijek bila problem u BiH. Ona je zabilježena tek u posljednjih 15 godina, a prvobitna zaraza pojavila se izvan zemlje.

Ja sam se obratio premijeru Federacije Hadžipašiću sa urgencijom da se pozabavi ovim pitanjem. Potrebno je preduzeti hitne korake kako bi se unaprijedio kvalite rada veterinarskih službi u Federaciji i na taj način minimizirala mogućnost izbijanja budućih zaraza bruceloze i drugih bolesti koje se

prenose sa životinja na čovjeka.

- Sistem veterinarskih inspekcija u Federaciji mora se unaprijediti
- Mora se provesti temeljita analiza uzroka pojave bruceloze
- Veterinarska komora Federacije – koja je direktno odgovorna za izvjesne javne funkcije, kao što je edukacija i izdavanje dozvola za rad veterinarima – mora postati operativna bez daljeg odlaganja. Do ovoga još nije došlo iz prostog razloga jer Vlada Federacije nije usvojila dio statuta Komore, što predstavlja proceduralno pitanje koje ima ogroman i štetan uticaj na stanje zdravlja životinja i ljudi.

Bruceloza i druge vrste infekcija koje se prenose sa životinje na čovjeka predstavljaju kugu sa kojom moramo živjeti. U svijetu u kojem je hrana transnacionalnog karaktera i u kojem se stokom i peradi trguje brzo i u ogromnim količinama postoje neizbježni izazovi u pogledu sigurnosti hrane i ljudi.

Mi ove izazove možemo prihvatiti. Možemo poduzeti razumne i efikasne mjere. Neuspostavljanje i nefunkcioniranje ovih institucija koje će osigurati da se ovi koraci preduzimaju nije ništa drugo nego skandal. Preuzimanje nojevog odgovora na opasnost, zakopavanje glave u pijesak i pretvaranje da problem ne postoji ne samo da neće riješiti problem, nego je upravo recept kako od njega načiniti veći problem. Sama politika nije dovoljna kada se radi o javnom zdravstvu.